Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen
t. 14 0591
f. 0591 377602

Postbus 30001
7800 RA Emmen
e. gemeente@emmen.nl
i. gemeente.emmen.nl

Gemeente Emmen

Aan de raad van de gemeente Emmen

team
Beleid en ontwikkeling sociaal domein

ons kenmerk	zaaknummer	bijlage	behandeld door
313304-2025:047866	313304-2025		P. Raaijen
datum	**telefoon**	**fax**	**e-mail**
8 oktober 2025	14 0591		gemeente@emmen.nl

onderwerp
Raadsbrief nieuwe ontwikkelingen JBNoord

Geachte leden van de raad,

Begin september hebben wij u geïnformeerd over de stand van zaken rondom Jeugdbescherming Noord (JB Noord). Sindsdien hebben zich nieuwe ontwikkelingen voorgedaan, die wij graag met u delen.

Op 16 september 2025 heeft het Keurmerk Instituut (KMI) besloten dat JB Noord aan de wettelijke vereisten voldoen om het certificaat terug te krijgen voor het uitvoeren van jeugdbeschermingstaken. JB Noord staat echter nog steeds onder verscherpt toezicht van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). Het KMI toetst aan andere kaders dan de IGJ. Het KMI toetst of een Gecertificeerde Instelling voldoet aan het afgesproken normenkader, zoals bijvoorbeeld de afgesproken termijnen waarop een gezin een jeugdbeschermer krijgt toegewezen en de termijn waarop een plan opgeleverd moet zijn. De IGJ kijkt naar de inhoudelijke kwaliteit van de uitvoering.

Op 25 september 2025 hebben de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid (de inspecties) een overkoepelend rapport uitgebracht over het uitgevoerde toezicht bij gecertificeerde instellingen. JB Noord is één van de vijf instellingen waar toezicht is uitgevoerd.

Op 28 september 2025 heeft de regie een rapportage, genaamd 'Niet gehoord en niet gezien', ontvangen van het meldpunt voor klachten rondom het handelen van JB Noord, dat is opgericht door vier politieke partijen.

Via deze brief staan we stil bij de inhoud van het inspectierapport en de inhoud van het rapport van het meldpunt. Daarnaast informeren wij u over de stappen die in Drenthe wordt gezet om tot een gezamenlijke aanpak te komen.

Sturing op JB Noord
Als opdrachtgevers in Groningen en Drenthe hebben we regio nauwe afstemming met JB Noord en sturen we hard op de verbeteringen bij JB Noord. We hebben u eerder geïnformeerd over het herstelplan vanuit JB Noord. We volgen de voortgang van de verbeteracties nauwgezet door deel te nemen aan de stuurgroep. Over de voortgang van de acties uit het verbeterplan JB Noord doen wij periodiek verslag. De constateringen uit de hierna toegelichte rapporten nemen we uitdrukkelijk mee in de sturing op de verbeterplannen van JB Noord.

Inspectierapport 'Als zelfs overheidsingrijpen kinderen geen bescherming biedt'
In het rapport "Als zelfs overheidsingrijpen kinderen geen bescherming biedt" van 25 september 2025 constateren de inspecties dat kinderen met een jeugdbeschermings- of jeugdreclasseringsmaatregel onvoldoende passende bescherming, begeleiding en hulp krijgen. De inspecties geven aan dat de belangrijkste oorzaken hiervan niet liggen bij de medewerkers van de GI's: zij tonen grote betrokkenheid en inzet. Het ontbreken van voldoende bescherming, begeleiding en hulp komt vooral door het ontbreken van randvoorwaarden als voldoende personeel, voldoende passende hulp en regie vanuit gemeenten en Rijksoverheid.

Het inspectierapport plus de aanbiedingsbrief zijn te vinden op de site van de Inspectie IGJ: https://www.igj.nl/publicaties/publicaties/2025/09/25/kwetsbare-kinderen-kwetsbaar-stelsel.

De inspecties roepen op tot handelen, er is stevig leiderschap nodig bij alle betrokken bestuurders. De inspecties raden de bestuurders van GI's aan om duidelijk te maken dat zij hun wettelijke taak onmogelijk kunnen uitvoeren in de huidige situatie. En om duidelijk te maken welke taken wel haalbaar zijn. Gemeenten (in hun rol van opdrachtgever en financier) wordt gevraagd om de samenwerkingsafspraken die er zijn ook daadwerkelijk te hanteren en beter te zorgen voor tijdige passende hulp voor jeugdigen met een maatregel.

De inspecties zien dat bestuurders van de betrokken organisaties of gemeenten niet alle problemen kunnen oplossen. Zolang de problemen in de inrichting van de jeugdbeschermingsketen niet landelijk worden aangepakt, blijven knelpunten bestaan. De inspecties roepen de stelselverantwoordelijke (De Rijksoverheid) dan ook op werk te maken van structurele aanpassingen in het jeugdzorgstelsel.

Een belangrijk punt dat de inspecties naar voren brengen, is dat het vanaf 2022 gehanteerde 'Handelingsperspectief en veldnorm bij onderbezetting Gecertificeerde Instellingen', inmiddels als structurele werkwijze wordt gehanteerd en geaccepteerd. Maar het handelingsperspectief biedt niet de wettelijk verplichte bescherming. Kinderen met een door de rechter opgelegde jeugdbeschermings- of jeugdreclasseringsmaatregel, staan vaak op een 'wachtlijst' of komen op een 'doorstroomlijst'. Zij krijgen dan niet de bescherming, begeleiding en hulp waar ze recht op hebben, terwijl dit wel in de Jeugdwet staat.

Rapportage 'Niet gehoord en niet gezien'
Het rapport van het meldpunt JB Noord schetst een indringend beeld van de consequenties die de ervaringen met JB Noord (in de breedte van haar taken voor Veilig Thuis en Jeugdbescherming) hebben voor de betrokken melders. Het geschetste beeld is ontluisterd.

Het beeld dat naar voren komt uit het rapport is helaas niet nieuw. Veel constateringen komen ook overeen met de uitkomsten van het inspectierapport. Het gaat om impact van de wisselingen van vele professionals, en dat er te weinig is gedaan om de hulp vorm te geven met ouders en gezinnen en dat er te weinig betekenisvol contact is geweest. Het gaat om het functioneren van JB Noord en het gaat over het totale jeugdzorgsysteem dat faalt. Dit is een complex en hardnekkig probleem waarvoor geen enkelvoudige oplossing is. Gezamenlijk is het in de afgelopen jaren onvoldoende gelukt om het stelsel te verbeteren in het belang van onze gezinnen. Dit vraagt om zowel reflectie als actie. Dit nemen wij zeer serieus en de gezamenlijke inzet is erop gericht hier nu daadwerkelijk verandering in aan te brengen.

Om goede conclusies aan het rapport te kunnen verbinden hebben wij nog nadere vragen. De maatregelen die in het rapport worden beschreven vinden plaats binnen een gedwongen kader, opgelegd door de kinderrechter. In veel casussen gaat het om complexe situaties. We willen weten in hoeverre deze context is meegenomen in het onderzoek.

Daarnaast kunnen wij uit het rapport niet herleiden om welke ouders in onze gemeente het gaat. Voor ons is dit essentieel om te kunnen bepalen hoe wij onze ondersteuning gericht kunnen verbeteren.

Onze deur staat daarbij nadrukkelijk open voor inwoners die zich niet gehoord voelen. Wij zijn bereid om op casusniveau te kijken waar onze ondersteuning beter kan worden georganiseerd.

Wij willen daarom in gesprek met de onderzoeker om de uitkomsten beter te duiden en te begrijpen, zodat wij op basis daarvan weloverwogen kunnen bepalen welke bestuurlijke keuzes nodig zijn.

Kernpunten
Inhoudelijk is duidelijk dat ook dit rapport de noodzaak om anders te gaan opereren in de jeugdzorgketen in algemene zin, maar zeker als opdrachtgevers (gemeenten), nogmaals benadrukt.

Wij zien in het rapport vier belangrijke thema's aan de orde gesteld worden:
- Het gaat om de bejegening van ouders, de wijze waarop partnerschap met ouders wordt vormgegeven en om transparantie en navolgbaarheid in het gehele proces van de uitvoering van de maatregel;
- Het functioneren van JB Noord als organisatie. Het gaat dan om personeelsbeleid, werkprocessen, management en invullen van samenwerking met andere organisaties binnen het jeugdzorgsysteem;
- Het functioneren van klachtenprocedures en bezwaar- en beroepsprocedures. Het gaat daarbij om het gevoel van ouders dat zij in deze procedures niet altijd goed gehoord worden;
- De noodzaak om het jeugdzorgsysteem anders in te richten. In de rapportage wordt op meerdere plaatsen aangegeven dat het jeugdzorgsysteem een lerend stelsel moet worden waarin de belangen van ouders en jeugdigen een centrale plek hebben.

Vervolg
De uitkomsten van het inspectierapport van 25 september en het rapport van het meldpunt komen niet als een verrassing. Beide rapporten geven ook aan hoe complex het is om in het versnipperde jeugdzorgsysteem oplossingen te vinden.

Zoals bekend zijn de Drentse gemeenten, via de JeugdHulpRegioDrenthe (JHRD), nadrukkelijk bezig met het ontwikkelen van een passende aanpak in het complexe jeugdzorgsysteem waarmee jeugdigen wél de bescherming, begeleiding en hulp gaan ontvangen die ze nodig hebben. Zonder stelselwijziging kunnen we dat niet garanderen. We zoeken wel naar alle ruimte binnen de huidige kaders om bescherming zo goed mogelijk te organiseren. De regio heeft op voorhand onderzoek gedaan naar de mogelijkheden die er zijn als JB Noord geen certificaat ontvangt. Dat is nu niet meer aan de orde, echter is onze opgave daarmee niet verdwenen. Het is helder dat we stappen moeten zetten om het stelsel te verbeteren. De regio doet op dit moment onderzoek naar de mogelijkheden binnen de wettelijke kaders. Dit is nadere uitwerking van een scenario waarbij er hard wordt gewerkt aan het behoud en de verbetering van JB Noord, zodat er invulling gegeven kan worden aan de uitvoering van de wettelijke taak op een kwalitatief goed niveau. En waarbij er gelijktijdig lokaal en subregionaal fors wordt ingezet op het opbouwen van ondersteuning op veiligheidsvraagstukken en een betere inrichting van ondersteunende jeugdhulp.

Onze verwachting is dat de regio eind van dit jaar een advies kan opleveren over de haalbaarheid van een andere inrichting van de werkwijze in Drenthe. Dat moet binnen de kaders van dat jeugdzorgsysteem zelf, maar wij zoeken naar maximale rek in het systeem. Bij onze zoektocht naar een haalbare strategie werken we samen met de jeugdhulpregio Groningen en met de drie GI's die in onze regio jeugdbescherming invullen.

De huidige situatie maakt duidelijk dat naast maatregelen gericht op de GI's, ook maatregelen nodig zijn om de beschikbaarheid van passende gespecialiseerde jeugdhulp voor jeugdigen te verbeteren. De inspanningen van beide inkoopregio's, de inkopers, contractmanagers, accountmanagers en de JHRD zijn er op gericht die beschikbaarheid te verbeteren. Maar ook dat proces is een complexe opdracht en opgave door het jeugdzorglandschap dat erg versnipperd is.

Tot slot
We realiseren ons dat de optelsom van de complexiteit van het jeugdzorgstelsel, de situatie bij JB Noord en de verschillende rapporten die recentelijk zijn verschenen, bij u tot vragen leidt. De regio wil in Drenthe daarom graag een gezamenlijke raadsinformatieavond organiseren over dit onderwerp. Zij zullen daarover afstemming zoeken met de griffie.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen

de gemeentesecretaris	de burgemeester
N.A. Plantinga	H.F. van Oosterhout